

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

Telefon-szám: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN

egész évre . K 24.— félévre . . K 12.—
negyedévre K 6.— egyhónapra K 2.—

Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN

egész évre . K 28.— félévre . . K 14.—
negyedévre K 7.— egyhónapra K 2.40

Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.

Telefon-szám: 305.

Szeged, 1913.

II. évfolyam 246. szám

Szerda, október 22.

Nyomorgó milliomosnők.

Két dologgal vesződik a szegedi aszszony a legtöbbet. A drágasággal meg a csellédkérdéssel. Mind a kettő, — Isten bizony, — van olyan komoly kérdés, mint az, hogy bemegy-e az ellenzék a Házba, vagy nem megy be, sőt még annál is sokkal komolyabb, hogy ki fog ott szónokolni az ellenzék nevében. Mert mind a két kérdés egzisztenciális és a kisemberek, a középosztály családjainak lét-, vagy nemlét kérdése.

A drágaság alapjaiban döngeti a középosztály háztartását. Az élelmiszerek, a lakás, a ruha árai szinte elviselhetetlenek és egészen bizonyos, hogy előbb-utóbb belepusztul, megromlik, lezüllik a középosztály.

Valósággal nemzeti veszedelem az, hogy ez az osztály ma már adósságaiból él, s hogy nemsokára már adósságot sem fog tudni csinálni. Egyre rosszabb és rosszabb huzza igényeit, de még így sem tartható az állapota.

Épen tegnap beszélt egy szegedi tisztviselő, hogy ő és családja hetenkint csak kétszer eszik húst, de még mindig jobban él, mint másik kollégája, aki már — más aligha marad hátra — legközelebb a lóhusnál tart! Hallatlan és szinte hihetetlen állapot ez, de sajnos igaz, s van még ennél szomorubb is, mert a középosztálynak nem éppen a szóban levő tisztviselők a leg-

rosszabbul fizetett tagjai. Hogy az így táplálkozó, folytonosan anyagi gondok között nyögő ilyen osztálytól lassan-lassan odaadó, értékes, rendes munkát sem lesz lehető megkövetelni, az természetes. És hogy az ilyen középosztály nem nagy kedvet fog érezni a házasságra, s a családalapításra, az is magától értetődő.

De nincs és nem is lehet köszönet az ilyen házasságokban, mert hogy a nyomorgó, elkeseredett családok létesítése, a rosszúl táplált és hiányosan nevelt gyermekek nem a köz, nem a társadalom érdekeit szolgálják, s hogy a nemzet szempontjából mindez nem kívánatos, az igazán nem szorul magyarázatra.

Az alsóbb néposztály helyzete, — persze — még lehetetlenebb és nem kell nagy fantázia ahhoz, hogy mindenki elképzelhesse, hova vezet mindez? Mi várható anyagi gondoktól a földre sujtott, a napi megélhetésért küzdő, vergődő középosztálytól és a még nyomoruságosabb alsóbb osztályoktól? Mi más, mint teljes ambiciónélküliség, elkeseredettség, elégedetlenség. És miféle nemzet lesz az, amelynek emnyire betegek a lábai és a gerince!

Igen bugris dolog, — látván mindezeket a bajokat, — azt mondani: hát persze, de segítsen a kormány!

Szent meggyőződésünk, hogy Magyarországon éppen azért nincs komoly ipar, kereskedelem, éppen azért oly szerencsétlenek az állapotok, mert mindenki mindent

a kormánytól vár. Az ipar állami szubvencióra spekulál. A kereskedelem állami kedvezetések nélkül lépni sem akar, minden üzlet az államkasszával keresi az érintkezési pontot és mindenki minden bajára csak egy orvosságot tud: az állami segítséget! Itt minden ember egy dologra született. Másutt vannak tehetséges kereskedők, leleményes iparosok, életképes vállalkozók, törekvő emberek, itt mindenkinek egy vágya van, mindenki egy pályára érez hajlandóságot: állami kegydíjat élvezni!

Segítsen a kormány, adjon az állam! Ennél többet senki sem tud. Ezt várják a nagy bankigazgatók, erre vár a leégett ember vagy a házából kiöntött árvizkárosult, a pap, a gyáros, a kereskedő. Itt mindenki úgy képzei az államot és a saját életét, hogy adva van ő és az államkassa. Ők ketten egymásnak született ellenségei, ő szemben ül az államkasszával, az pedig álhatatosan bezárkózik előle. Ő dühös, toporzékol, mert az államkassa nem nyílik meg előtte, vagy pedig boldog, megelégedett, mert ostroma sikerült. Ez nálunk az életcél s másféle életpályák nem igen akadnak. A többi — amit az emberek itt napközben tesznek — a hivatalba, kereskedésbe járás, a műhely, a gyárvezetés — ez mind csak mellékfoglalkozás.

Miután pedig az államkassa éppen azokból akar megtömödni, akik őt kifosztani akarják, elképzelhetők és érthetők az itteni állapotok.

Kézből olvasás.

Írta: Ralph Simmonds.

Azon az emlékezetes délutánon lustán, unatkozva sétáltam a ligetben. Egyszer egy fiatal, szép hölgy jött velem szemben. Szomorú arca volt. Amint mellém ér, kiejti kezéből a napernyőjét. Én udvariasan lehajlok utána és felemelem. A leány komolyan nézi a kezemet (keztyű nem volt rajta) és megbiccenti a fejét.

— Köszönöm, uram.

Én megemeltem a kalapomat és megszerettem volna kérdezni, hogy mit nézett a kezemen. De erre nem volt szükség, mert ő maga szólalt meg.

— Bocsásson meg uram, hogy megszólítom. Én . . . én olyan egyedül vagyok.

Nagy barna szeméből kibuggyant a könny. Teljes részvétellel fordultam hozzá.

— Miben lehetnék a segítségére kisasszonyom.

— Oh Istenem, én úgy szégyellem magamat, hogy megszólítottam, de ön olyan jónak, olyan nemeslelkűnek látszik. Én tudom, hogy bízhatom önben.

Kérdőleg néztem rá.

— Azt kérdezi, hogy honnan tudom? — szólalt meg egyenes őszinteséggel. Az előbb észrevette úgy-e, hogy a kezét tanulmányoztam. Nos hát, most már bevallhatom, hogy én Párisban megtanultam a kézből olvasást.

Az ön kezéből azt olvastam, hogy lovagias és jószívű.

Elnevettem magamat.

— Ezért ejtette le a napernyőjét?

Mélyen elpirult.

— Ezért — vallotta be szégyenkezve.

De ha tudná, hogy milyen szükségem van egy segítő kézre, ha látná, milyen elhagyott vagyok nagy bajomban, — nem ítélné el!

Lehajtotta a fejét. Végtelenül bájos volt ebben a pillanatban. Egész lelkesen kiáltottam föl:

— Kíváncsi bármit. Én mindent megteszek!

A karomon egy kis kéz érintését éreztem. Mintha csak virág ért volna hozzám.

— Elmondom hát! — kezdette izgatottan. — Rettenetes dolgokat fog hallani. A nevem nem fontos. Nevezzen egyszerűen Christinenek. Születésemre nézve félig francia vagyok, félig orosz. Bennem lángol a franciák minden szabadságimádata és az orosz nép egész elkeseredettsége.

— Szóval politikai bajok gyötrik?!

Bólintott.

— Elvesztettem az ügyünkre nézve kompromittáló adatokat és most rendőrök vigyáznak rám. — Idegesen nézett körül. — Ha nem tudom visszaszerezni az iratokat, az a két bátyám, édesapám és még öt ember életébe kerül. Egy gazembernél vannak ezek a bizonyító iratok. Ma délután eljön hozzám. Uram! Édes jó uram, könyörüljön rajtam! Ha

vissza nem vesszük ettől az embertől az iratokat, mindennek vége! Én is mehetek Szibériába.

A zokogás elfojtotta a hangját. A felindulástól részketett az ajka.

— Uram! — mondta — maga hatalmas, erős. Ha szép szerével nem adja oda, ön elveheti tőle erőszakkal is. Akar rajtam — szerencsétlenül — segíteni?

— Parancsoljon velem, kisasszony — mondtam én habozás nélkül.

— Oh köszönöm, köszönöm — áradt a hálálkodás belőle. Tudtam én, hogy nem fogok csalódní önben! Nem hazudott az én kis napernyőm!

Megszorította a kezemet és újra figyelmesen nézte. Majd megállt egy kapu előtt.

— Itthon vagyunk — mondta izgatottan. Pár óra múlva itt lesz a gazember is.

Csinosan öltözött szobaleány nyitott ajtót. Csodálkozva nézett rám.

Szép házikisasszonyom egy keleti szőnyegekkel diszitett szobába vezetett. Pálmák között állt egy zongora, félig kinyitva. Én kényelmesen elhelyezkedtem, majd a zongorát vettem birálás alá. Szenvedélyes muzsikussal lévén, érdekelt minden zongora.

Ezalatt Christine kiment a szobából. Az ajtónyíláson keresztül észrevettem, hogy egy munkásféle ember áll kinn a kertben. A leány odament hozzá és pár szót beszélt vele. Mikor